

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η Νοσοκομειακή Οδοντιατρική (ΝΟ) στην Ελλάδα άρχισε ουσιαστικά να αναπτύσσεται από το 1986, οπότε άρχισαν να εισέρχονται οδοντίατροι στο νεοϊδρυθέν Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ). Οι νοσοκομειακοί οδοντίατροι κλήθηκαν να παρέχουν ιδίως δευτεροβάθμια περίθαλψη σε άτομα με συστηματικά νοσήματα, νοητική υστέρηση ή φυσική αναπηρία χωρίς, όμως, να έχουν λάβει την ανάλογη εκπαίδευση στο αντικείμενο αυτό. Έτσι, βρέθηκαν σε καθημερινή βάση αντιμέτωποι με πλήθος προβλημάτων που απορρέουν από τις απαιτήσεις της συγκεκριμένης άσκησης.

Σταθμό στις προσπάθειες της αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών αποτέλεσε η ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής (ΕΕΝΟ) το 1997.

Σκοπός της Εταιρείας είναι η συνένωση του οδοντιατρικού δυναμικού που προσέφερε ή προσφέρει τις υπηρεσίες του σε Νοσοκομεία της Ελλάδας ή του εξωτερικού με στόχους:

- Την συμβολή στην ανάπτυξη και προαγωγή της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής
- Την συστηματική μελέτη, καταγραφή και προβολή τόσο των οδοντοστοματολογικών αναγκών του πληθυσμού όσο και των υπηρεσιών που προσφέρονται -ποιοτικά και ποσοτικά- σε νοσοκομειακό περιβάλλον αλλά και ευρύτερα σε όλο το Σύστημα Υγείας.
- Την ενεργό παρακολούθηση και προβολή των προβλημάτων που αναφέρονται κατά την άσκηση της Οδοντιατρικής σε νοσοκομειακό περιβάλλον και την συμβολή στην επίλυσή τους.
- Την συμβολή στην εκπαίδευση των οδοντιάτρων σχετικά με το αντικείμενο της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής.
- Την ανάπτυξη δεσμών συνεργασίας και φιλίας μεταξύ των μελών της ίδιας εταιρείας καθώς και με τα μέλη άλλων οδοντιατρικών και ιατρικών επιστημονικών εταιρειών.

Από της ιδρύσεώς της και διαρκώς μέχρι σήμερα η ΕΕΝΟ έχει μία έντονη παρουσία στα δρώμενα του κλάδου μας υπηρετώντας με συνέπεια τους σκοπούς της, για την εκπλήρωση των οποίων χρησιμοποιεί διάφορα νόμιμα πρόσφορα μέσα όπως την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων και τελευταία την έκδοση του ανά χείρας περιοδικού.

Παραθέτουμε συνοπτικά τις δράσεις μας:

1. Επιστημονικές Εκδηλώσεις

Μεγάλος είναι ο αριθμός των επιστημονικών εκδηλώσεων, όλες υψηλού επιπέδου, που η Εταιρεία μας έχει διοργανώσει ή που έχει συμμετάσχει στην διοργάνωσή τους. Τις εκδηλώσεις αυτές, στις οποίες μετείχαν καταξιωμένοι ομιλητές-εκπαιδευτές, πανεπιστημιακοί δάσκαλοι και διαπρεπείς συναδέλφοι οδοντίατροι, ιατροί και νοσηλευτές, λάμπρυναν με την παρουσία τους σημαντικές προσωπικότητες της ακαδημαϊκής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής της χώρας και πλαισίωσαν πλήθη συναδέλφων.

A. Πανελλήνια Συνέδρια

- Το 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέμα «Το όραμα μιας Σύγχρονης Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής», Αθήνα, 8-10/11/2001. Συνδιοργανώθηκε από τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Αττικής και την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής. Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας και της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Το 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής στα πλαίσια του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου του Forum Οδοντιατρικών Επιστημονικών Εταιρειών Ειδικής Φροντίδας, στο οποίο μετείχαν η Οδοντιατρική Εταιρεία Μελέτης και Υποστήριξης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, η Ελληνική Εταιρεία Γεροντοδοντιατρικής και η Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέμα «Ποιότητα στην Οδοντιατρική Φροντίδα του Ατόμου με Αναπηρία», Αθήνα, 12-14/12/2003. Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας και με την συνεργασία του Δήμου Αθηναίων.
- Το 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέμα «Μπροστά στην πύλη των αλλα-

γών», Αθήνα, 5-7/10/2007. Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας και της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με την συνεργασία του Δήμου Αθηναίων.

B. Πανελλήνιο Συνέδριο με διεθνή συμμετοχή

- 1^ο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Υποστηρικτικής Αγωγής του Στόματος στον Ογκολογικό Ασθενή, με θέμα «Το Στόμα ως Στόχος των Ογκολογικών Θεραπειών», Αθήνα, 29/2-2/3/2008. Το Συνέδριο αυτό διοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Υποστηρικτικής Αγωγής του Στόματος στον Ογκολογικό Ασθενή με την συμμετοχή μεταξύ άλλων και της Ελληνικής Εταιρείας Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής και με την υποστήριξη της Multinational Association of Supportive Care in Cancer. Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Οδοντιατρικού Συλλόγου Αττικής.

Γ. Supporting Organization σε Διεθνές Συνέδριο

- 16th Congress of the International Association for Disability and Oral Health, Athens, 3-7/9/2002

Δ. Μετεκπαιδευτικό πρόγραμμα Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής

- Το πρόγραμμα διήρκεσε 8 εβδομάδες. Διοργανώθηκε το 2000 στην Αθήνα και τον Πειραιά, από την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής με τη συνεργασία των Τμημάτων Α' και Γ' Παθολογικού, Γαστρεντερολογικού, Α' και Β' Καρδιολογικού και Αναισθησιολογικού του Περιφερειακού Γενικού Νοσοκομείου Νίκαιας-Πειραιά, της Γναθοχειρουργικής Κλινικής της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Πανεπιστημιακού Γναθοχειρουργικού Τμήματος του Περιφερειακού Γενικού Νοσοκομείου «Ευαγγελισμός», του Γναθοχειρουργικού Τμήματος του Αντικαρκινικού Ογκολογικού Νοσοκομείου «Αγ. Σάββας», του Γναθοχειρουργικού Τμήματος του Περιφερειακού Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών «Γ. Γεννηματάς» και του Οδοντιατρικού Τμήματος του Περιφερειακού Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου.

Ε. Σεμινάρια

- Σεμινάριο με θέματα «Τερηδόνα: Πρόληψη και αποκατάσταση» και «Διασπορά λοιμώξεων: Μέτρα πρόληψης», Αθήνα (Νοσοκομείο «Αλεξάνδρα»), 21-22/2/2002. Διοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής με τη συνεργασία του Εργαστηρίου της Οδοντικής Χειρουργικής της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Σεμινάριο με θέμα «Αντιμετώπιση Οδοντικού Τραύματος ως Επείγον Περιστατικό», Αθήνα, Οδοντιατρική Σχολή, 28/3/2008. Διοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής σε συνεργασία με την Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Στ. Ημερίδες

- Ημερίδα «Αιτίες έκτακτης προσέλευσης ασθενούς στο οδοντιατρείο», Αθήνα, 12/12/1998. Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας και της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Ημερίδα «Το φάρμακο και ο ειδικός οδοντιατρικός ασθενής», Αθήνα, 11/12/1999. Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας και της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Ημερίδα «Ενδείξεις και εφαρμογές των απεικονιστικών μεθόδων στην Οδοντιατρική», Αθήνα, 16/12/2000. Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας και της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Ημερίδα «Νοσοκομειακή Οδοντιατρική. Δυνατότητες και προοπτικές», Λάρισα, 20/1/2001. Συνδιοργανώθηκε από το Οδοντιατρικό Τμήμα του Περιφερειακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας, την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, την Στοματολογική Εταιρεία Θεσσαλίας και τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Ν. Λάρισας. Υπό την αιγίδα της Γ.Γ. Περιφέρειας Λάρισας και της

Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας.

- 1^η Επιστημονική Σύνοδος Κοινωνικής Οδοντιατρικής, με θέμα «Ο ρόλος της Προληπτικής και Κοινωνικής Οδοντιατρικής στον 21^ο αιώνα», Αθήνα, 31/3/2001. Συνδιοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Κοινωνικής Οδοντιατρικής, την Εταιρεία Προληπτικής Οδοντιατρικής Ελλάδος, την Ελληνική Εταιρεία Προληπτικής και Κοινωνικής Οδοντιατρικής, την Πανελλήνια Ένωση Οδοντιάτρων-Υγιεινολόγων, την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής και την Ελληνική Εταιρεία Δημόσιας Οδοντιατρικής Υγείας.
- Ημερίδα «Πρόληψη νόσων και ατυχημάτων προσώπου και στόματος. Σύγχρονες απόψεις αντιμετώπισης», Άνδρος, 28/4/2001. Συνδιοργανώθηκε από τον Δήμο Άνδρου, τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Κυκλάδων, το Οδοντιατρικό Τμήμα του Κέντρου Υγείας Άνδρου και την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής.
- 2^η Επιστημονική Σύνοδος Κοινωνικής Οδοντιατρικής, με θέμα «Η Κοινωνική Οδοντιατρική στην Ελλάδα. Σύγκριση με άλλες χώρες», Αθήνα, 31/1/2004. Συνδιοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Κοινωνικής Οδοντιατρικής, την Εταιρεία Προληπτικής Οδοντιατρικής Ελλάδας, την Ελληνική Εταιρεία Προληπτικής και Κοινωνικής Οδοντιατρικής, την Πανελλήνια Ένωση Οδοντιάτρων-Υγιεινολόγων, την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής και την Ελληνική Εταιρεία Δημόσιας Οδοντιατρικής Υγείας.
- Ημερίδα Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής με θέμα «Διαχείριση συνήθων προβλημάτων στο Οδοντιατρείο και στο Νοσοκομείο», Πύργος Ηλείας, 5/3/2005. Συνδιοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής και τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Ηλείας.
- Ημερίδα Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέμα «Μικρή Χειρουργική του στόματος», Πειραιάς (Τζάνειο Νοσοκομείο), 1/4/2006. Υπό την αιγίδα της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Ημερίδα Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέμα «Η βιοψία και η κυτταρολογική εξέταση από την σκοπιά του γενικού οδοντιάτρου», Πειραιάς (Τζάνειο Νοσοκομείο), 24/3/2007. Συνδιοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, το Οδοντιατρικό Τμήμα του Τζανείου Νοσοκομείου και από το Οδοντιατρικό Τμήμα και το Γναθοχειρουργικό Ιατρείο του Γενικού Νοσοκομείου Ασκληπιείου Βούλας.

Επίσης έχει παραχωρήσει την **αιγίδα** της στις ακόλουθες:

- 1^ο Κλινικό Σεμινάριο Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέμα «Διαχείριση οδοντιατρικών ασθενών με γενική αναισθησία», Ηράκλειο, Κρήτη, 26-27/6/2000. Διοργανώθηκε από την Οδοντιατρική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ηρακλείου.
- 2^ο Κλινικό Σεμινάριο Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέμα «Διεγχειρητική παρακολούθηση και αντιμετώπιση (monitoring) οδοντιατρικών ασθενών», Ηράκλειο, Κρήτη, 25-26/6/2001. Διοργανώθηκε από την Οδοντιατρική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ηρακλείου.
- 3^ο Κλινικό Σεμινάριο Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέματα «Μέθοδοι εξαγωγής δοντιών» και «Εμφυτεύματα για την 3^η ηλικία», Ηράκλειο, Κρήτη, 21-22/6/2002. Διοργανώθηκε από την Οδοντιατρική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ηρακλείου.
- 4^ο Κλινικό Σεμινάριο Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, με θέμα «Τοπική Αναισθησία και Ενδοφλέβια Καταστολή στην Οδοντιατρική», Ηράκλειο, Κρήτη, 27-28/6/2003. Διοργανώθηκε από την Οδοντιατρική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ηρακλείου.

Η ΕΕΝΟ, επίσης, μετείχε με πλήθος εισηγήσεων και στρογγυλών τραπεζιών σε πανελλήνια συνέδρια.

2. Προσπάθειες για την καθιέρωση εκπαίδευσης-εξειδίκευσης στη Νοσοκομειακή Οδοντιατρική

Η ΕΕΝΟ καταβάλλει διαρκείς προσπάθειες για την κάλυψη του σοβαρού ελλείμματος στην προπτυχιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση των οδοντιάτρων σχετικά με το αντικείμενο της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, το οποίο έχει άμεση δυσμενή επίδραση τόσο στην επαγγελματική επάρκεια όσο και στην υπερφόρτωση του Συστήματος της δευτεροβάθμιας φροντίδας από αναίτιες παραπομπές ασθενών από την πρωτοβάθμια.

Οι προσπάθειες αυτές αφορούν στην καθιέρωση σχετικής εκπαίδευσης, η οποία πρέπει να συνθέσει μεθοδικά τη γνώση που έχει σωρευθεί μέχρι σήμερα καθώς και τις κλινικές δεξιότητες της Οδοντιατρικής και Ιατρικής Επιστήμης. Η εκπαίδευση αυτή πρέπει να στρέφεται γύρω από τους ακόλουθους άξονες:

- Εισαγωγή του γνωστικού αντικείμενου της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής στις Οδοντιατρικές Σχολές και αντίστοιχη προπτυχιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Η Εταιρεία μας χαιρετίζει την εισαγωγή του αντικείμενου στις προπτυχιακές σπουδές, εξακολουθεί, όμως, να υπάρχει πολύς δρόμος ακόμα που πρέπει να διανυθεί, όπως η έναρξη μεταπτυχιακών προγραμμάτων.
- Δημιουργία Πανεπιστημιακών Κλινικών Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη, σε Νοσοκομεία του ΕΣΥ, δεδομένου ότι Πανεπιστημιακές Κλινικές Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής δεν υπάρχουν στα Νοσοκομεία, σε αντίθεση με όλες τις ιατρικές ειδικότητες σε εκάστη των οποίων αντιστοιχεί σημαντικός αριθμός Πανεπιστημιακών Κλινικών.
- Εκπαίδευση των ήδη υπηρετούντων νοσοκομειακών οδοντιάτρων. Αυτή μπορεί να επιτευχθεί άμεσα με την καθιέρωση της παρακολούθησης ειδικού προγράμματος.
- Ενεργοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και καθιέρωση υποχρεωτικής συνεχιζόμενης-δια βίου εκπαίδευσης.
- Καθιέρωση της **οδοντιατρικής εξειδίκευσης** της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, προς απόκτηση των απαιτούμενων ειδικών δεξιοτήτων και γνώσεων. Σχετική τεκμηριωμένη πρόταση έχει υποβάλει από το 1999 στο ΚΕΣΥ η Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, την οποία επαναφέρει με κάθε ευκαιρία, επανυπέβαλε δε και στην παρούσα ηγεσία του Υπουργείου Υγείας.

Παρόλο, όμως, που οι καταρχήν συζητήσεις με τους αρμόδιους φορείς γίνονται σε θετικό κλίμα, ουσιαστικά αποτελέσματα δεν έχουν υπάρξει ακόμη.

Από το βήμα αυτό παρουσιάζουμε σε αδρές γραμμές την πρότασή μας για τους όρους και τις προϋποθέσεις για την χορήγηση του τίτλου της οδοντιατρικής εξειδίκευσης της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής:

Σημαντικό βήμα για την εκπαίδευση/εξειδίκευση θα αποτελέσει η σύνταξη των ελαχίστων προδιαγραφών Ασφαλούς Κλινικής Άσκησης της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, που πρέπει να ισχύουν στην Ελλάδα, όπως συμβαίνει στις άλλες χώρες της Ευρώπης και στις ΗΠΑ.

Ορισμός κατόχου της εξειδίκευσης

Νοσοκομειακός οδοντίατρος είναι ο οδοντίατρος που έχει τη θεωρητική και κλινική επιστημονική κατάρτιση σε όλο το φάσμα που καλύπτει η άσκηση της Οδοντιατρικής στο Νοσοκομείο την οποία απέκτησε παρακολουθώντας οργανωμένα προγράμματα εξειδίκευσης σε αναγνωρισμένα για το σκοπό αυτό ελληνικά ή ξένα Ιδρύματα, Νοσοκομεία ή Πανεπιστημιακά Κέντρα.

Απαιτούμενα για την απόκτηση της εξειδίκευσης

- Αδεια άσκησης επαγγέλματος Οδοντιάτρου.
- 3 χρόνια εξειδίκευσης
- Επιτυχία σε εξετάσεις στην αρμόδια για τούτο Εξεταστική Επιτροπή.

Τα 3 χρόνια εξειδίκευσης, κατανέμονται ως εξής:

- 3 μήνες στην Παθολογία
- 2 μήνες στην Καρδιολογία

- γ) 1 μήνα στην Παιδιατρική
- δ) 3 μήνες στην Αναισθησιολογία
- ε) 3 μήνες στην Γναθοπροσωπική Χειρουργική
- στ) 24 μήνες στη Νοσοκομειακή Οδοντιατρική

Χορήγηση τίτλου εξειδίκευσης σε ήδη υπηρετούντες στο ΕΣΥ:

I. Χωρίς εξετάσεις

i) Σε όσους υπηρετούν στα Οδοντιατρικά Τμήματα των Νοσοκομείων του ΕΣΥ επί 10 τουλάχιστον έμμισθα χρόνια και παρουσιάσουν αξιόλογο κλινικό, επιστημονικό και εκπαιδευτικό έργο.

Εάν ο κρινόμενος για την απόκτηση του τίτλου εξειδίκευσης δεν έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο αριθμό πράξεων και επεμβάσεων, αποκτά τον τίτλο αφού συμπληρώσει τα κενά στο κλινικό του έργο είτε στο Τμήμα που υπηρετεί είτε σε άλλο κατάλληλο προς τούτο Οδοντιατρικό Τμήμα.

ii) Σε όσους έχουν αποκτήσει τον τίτλο της εξειδίκευσης σε αναγνωρισμένα Πανεπιστημιακά ή Νοσοκομειακά ιδρύματα του εξωτερικού, μετά 3ετή, τουλάχιστον, πλήρη μεταπτυχιακή εξειδίκευση.

II Με εξετάσεις

Σε όσους υπηρετούν στα Οδοντιατρικά Τμήματα των Νοσοκομείων ή των Νοσοκομείων-Κ.Υ. του ΕΣΥ με έμμισθη υπηρεσία και έχουν πραγματοποιήσει τον αριθμό επεμβάσεων που απαιτούνται στην κανονική εκπαίδευση και έχουν επί πλέον τα εξής:

Μετεκπαίδευση επί (12) μήνες σε κατάλληλη για τούτο Οδοντιατρική Μονάδα και άσκηση της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής επί (4) χρόνια, ή

Μετεκπαίδευση επί (9) μήνες και άσκηση επί (5) χρόνια, ή

Μετεκπαίδευση επί (6) μήνες και άσκηση επί (6) χρόνια, ή

Μετεκπαίδευση επί (3) μήνες και άσκηση επί (7) ή περισσότερα χρόνια.

Θεωρούμε δε ότι η οδοντιατρική εξειδίκευση της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής πρέπει να θεσπισθεί ως προαπαιτούμενο προσόν για την αίτηση για πρόσληψη στο ΕΣΥ.

3. Εκδηλώσεις για το κοινό

Η ΕΕΝΟ συμμετείχε και στην διοργάνωση εκδηλώσεων για το κοινό:

- Ημερίδα για το κοινό, με θέμα «Οδοντιατρική Φροντίδα Ατόμων με Νοητική Στέρηση», Αθήνα, 12/5/2004. Συνδιοργανώθηκε από τον Δήμο Αθηναίων και το Forum Οδοντιατρικών Επιστημονικών Εταιρειών Ειδικής Φροντίδας.

Σε συνέχεια της ημερίδας αυτής έγινε εξέταση ΑμεΑ στα ιατρεία του Δήμου Αθηναίων στα πλαίσια της ειδικής προς τούτο εβδομάδας του Δήμου, 7-21/5/2004.

4. Έκδοση εγχειριδίων

- Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής: Πρόταση για την εξειδίκευση στο αντικείμενο της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής. Αθήνα. Ειδική έκδοση. 1999.

- Ελληνική Εταιρεία Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής: Ειδικά Θέματα της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής. Αθήνα. Ειδική έκδοση. 2006.

5. Έκδοση περιοδικού

Στα πλαίσια των σκοπών της και με γνώμονα την συμβολή στην ανάπτυξη της Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής και την άνοδο του επιπέδου των παρεχομένων υπηρεσιών, η ΕΕΝΟ ξεκινά πλέον να εκδίδει περιοδικό, την *“ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ”*, τον πρώτο τόμο του οποίου παραδίδουμε σήμερα στην κρίση σας.

Στόχος της έκδοσης είναι η σύγχρονη ενημέρωση των συναδέλφων σε θέματα Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής καθώς και η συστηματική καλλιέργεια της Οδοντιατρικής Επιστήμης στον χώρο των Ελληνικών Νοσοκομείων. Μέριμνα αποτελεί μεταξύ άλλων η προσφορά βοήθειας στην επίλυση διαφόρων

πρακτικών προβλημάτων που αναφέρονται κατά την καθ' ημέρα οδοντιατρική πράξη, ιδιαίτερα δε όσον αφορά στην περίθαλψη ασθενών με βεβαρημένο ιατρικό ιστορικό ή αναπηρία. Έτσι, τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτό ενδιαφέρουν άμεσα όχι μόνο το νοσοκομειακό οδοντίατρο αλλά και τον οδοντίατρο που εργάζεται στα Κέντρα Υγείας, σε ασφαλιστικούς οργανισμούς ή στο προσωπικό του ιατρείου. Επίσης τους συνεργάτες ιατρούς, νοσηλευτές και εν γένει όσους με τον ένα ή άλλο τρόπο υπηρετούν την Υγεία.

Κάτω από αυτό το πρίσμα στον παρόντα πρώτο τόμο της “Ελληνικής Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής” επελέγησαν και συμπεριελήφθησαν 13 άρθρα που καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα των ενδιαφερόντων του νοσοκομειακού οδοντίατρου και όχι μόνον αυτού. Στα άρθρα αυτά περιλαμβάνονται:

- δύο θεματικές ενότητες, μία για την Δημόσια Οδοντιατρική Υγεία και μία για την Οδοντιατρική Περίθαλψη των ΑμεΑ στο ΕΣΥ,
- τρεις ανασκοπήσεις, μία για τα νεώτερα δεδομένα στον καρκίνο του στόματος, μία για τις αλληλεπιδράσεις φαρμάκων και τοπικών αναισθητικών και μία για τα βιοϋμένια και τον ρόλο τους,
- δύο ερευνητικές εργασίες, μία για τις διαπροσωπικές συγκρούσεις στο Νοσοκομείο και μία για την επίδραση των απορρυπαντικών στην επιφανειακή ακεραιότητα των εργαλείων,
- δύο πρακτικά θέματα, ένα για την πρόληψη λοιμώξεων στο Οδοντιατρικό Τμήμα και ένα για την οδοντιατρική διαχείριση ασθενούς με μυοκαρδιοπάθεια και πνευμονική υπέρταση,
- τρία εκπαιδευτικά-επαγγελματικά θέματα, ένα για την Μικρή Χειρουργική του Στόματος στη Νοσοκομειακή Οδοντιατρική, ένα για την διαχείριση του ηλικιωμένου οδοντιατρικού ασθενή και ένα για την αλλαγή και διασφάλιση ποιότητας στους Οργανισμούς Υγείας,
- μία βραχεία δημοσίευση, για τον ρόλο των φαρμακοποιών σε θέματα στοματικής υγείας.

Η «Ελληνική Νοσοκομειακή Οδοντιατρική» φιλοδοξεί να αποτελέσει βήμα παρουσίασης και καταγραφής του έργου όλων όσοι υπηρετούν σε Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας και Πανεπιστημιακές Κλινικές αλλά και του έργου όλων όσοι ασχολούνται με τη δημόσια και ιδιωτική οδοντιατρική φροντίδα ασθενών με βεβαρημένο ιατρικό ιστορικό και ιδιαίτερα προβλήματα.

Στα πλαίσια αυτά, περιμένουμε με χαρά τις εργασίες αλλά και τις παρατηρήσεις όλων εσάς που υπηρετείτε την ιδέα της διαρκούς βελτίωσης της ποιότητας της παρεχόμενης οδοντιατρικής περίθαλψης.

Φλώρα Ζερβού-Βάλβη
Πρόεδρος ΕΕΝΟ
Διευθυντής Σύνταξης

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ είναι το επίσημο επιστημονικό περιοδικό της Ελληνικής Εταιρείας Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής. Στόχος της έκδοσης είναι η σύγχρονη ενημέρωση των συναδέλφων σε θέματα Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής καθώς και η συστηματική καλλιέργεια της Οδοντιατρικής Επιστήμης στον χώρο των Ελληνικών Νοσοκομείων.

Κατηγορίες κειμένων

Το περιοδικό δημοσιεύει κείμενα τα οποία αναφέρονται σε θέματα Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής και Επιστημών Υγείας των ακόλουθων κατηγοριών:

1. Κύρια άρθρα. Πρόκειται για επίκαιρα θέματα που γράφονται με προτροπή της Συντακτικής Επιτροπής από Οδοντίατρο ή άλλο επιστήμονα υγείας με ειδικές γνώσεις.
2. Ανασκοπήσεις
3. Ερευνητικές εργασίες
4. Πρακτικά θέματα
5. Παρουσιάσεις δραστηριοτήτων Οδοντιατρικών Τμημάτων Νοσοκομείων
6. Ενδιαφέρουσες περιπτώσεις
7. Βραχείες δημοσιεύσεις που έχουν έκταση μέχρι 2.000-2.500 λέξεις. Αυτές θα δημοσιεύονται σύντομα και μετά από αξιολόγηση της Συντακτικής Επιτροπής.
8. Επαγγελματικά θέματα
9. Εκπαιδευτικά θέματα
10. Θεματικές ενότητες
11. Περιλήψεις άρθρων Ελλήνων οδοντιάτρων που έχουν δημοσιευθεί πρόσφατα σε επιστημονικά έντυπα του εξωτερικού.
12. Επιστολές προς τη Συντακτική Επιτροπή, οι οποίες αφορούν α) κρίσεις για το περιοδικό β) κρίσεις για δημοσιευμένα άρθρα, γ) κριτικές βιβλίων, κ.ά. Οι επιστολές δημοσιεύονται μετά από έγκριση της Συντακτικής Επιτροπής.

Έκταση άρθρων

Οι ανασκοπήσεις πρέπει να έχουν έκταση μέχρι 8.000 λέξεις και 80 βιβλιογραφικές παραπομπές. Οι ερευνητικές εργασίες και τα πρακτικά θέματα πρέπει να έχουν έκταση μέχρι 3.500 λέξεις και 40 παραπομπές. Οι παρουσιάσεις Οδοντιατρικών Τμημάτων Νοσοκομείων πρέπει να έχουν έκταση μέχρι 5.000 λέξεις. Οι ενδιαφέρουσες περιπτώσεις πρέπει να μην υπερβαίνουν τις 1.500 λέξεις. Τα επαγγελματικά και εκπαιδευτικά θέματα πρέπει να έχουν έκταση μέχρι 5.000 λέξεις. Στην έκταση των άρθρων συμπεριλαμβάνεται και η βιβλιογραφία.

Προδιαγραφές κειμένων

1. Τα κείμενα που υποβάλλονται για δημοσίευση πρέπει να είναι γραμμένα στη νεοελληνική δημοτική γλώσσα, με μονοτονικό σύστημα. Ο διορθωτής του περιοδικού έχει το δικαίωμα να τροποποιεί γλωσσικά το κείμενο, χωρίς όμως να αλλοιώνει το ύφος του συγγραφέα.

2. Τα κείμενα πρέπει να είναι δακτυλογραφημένα χαρτί μεγέθους Α4, σε διπλό διάστημα, με περιθώριο και από τις δύο πλευρές και να αποστέλλονται εις τριπλούν. Η υποβο-

λή αυτή συνοδεύεται και από ηλεκτρονική υποβολή σε CD, στο οποίο τα κείμενα είναι πληκτρολογημένα σε πρόγραμμα Word με χαρακτήρες 12 στιγμών.

3. Όλες οι κατηγορίες των κειμένων υποβάλλονται εις τριπλούν στον Διευθυντή Σύνταξης στην διεύθυνση: Μαυρογένους 32, ΤΚ 12461, Χαϊδάρι, Αθήνα.

4. Όλες οι κατηγορίες των εργασιών πρέπει να περιλαμβάνουν τις εξής ενότητες: i) Σελίδα τίτλου, ii) περίληψη στην ελληνική και λέξεις κλειδιά, iii) κείμενο της εργασίας, iv) περίληψη στην αγγλική και λέξεις κλειδιά στην αγγλική, v) οι βιβλιογραφικές παραπομπές, vi) λεζάντες, vii) πίνακες και viii) εικόνες. Κάθε ενότητα αρχίζει με ξεχωριστή σελίδα. Η αρίθμηση όλων των σελίδων ακολουθεί την προαναφερόμενη σειρά των ενότητων.

Σελίδα τίτλου. Περιλαμβάνει: α) τον τίτλο της εργασίας, β) το όνομα και τον τίτλο του συγγραφέα ή των συγγραφέων, γ) το ίδρυμα προέλευσης της εργασίας, δ) το συνέδριο στο οποίο έχει ενδεχομένως ανακοινωθεί η εργασία, ε) το όνομα, την διεύθυνση, το τηλέφωνο και το e-mail του συγγραφέα με τον οποίο θα γίνεται η αλληλογραφία, στ) την κατηγορία της εργασίας, ζ) την πηγή χρηματοδότησης της έρευνας, εάν υπάρχει.

Ελληνική περίληψη και λέξεις κλειδιά. Η περίληψη πρέπει να έχει έκταση 150-200 λέξεις. Στις ερευνητικές εργασίες, η περίληψη περιλαμβάνει τον σκοπό, το υλικό και την μέθοδο, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα. Στις ανασκοπήσεις περιλαμβάνει στοιχεία από όλα τα κεφάλαια της ανασκόπησης καθώς και τα συμπεράσματα. Στο τέλος αυτής της σελίδας γράφονται 3-5 λέξεις κλειδιά, οι οποίες είναι μεμονωμένοι όροι ή μικρές φράσεις που αντιστοιχούν στους διεθνείς όρους λεξικογράφησης και αναφέρονται στο Index Medicus και Dental Index.

Κείμενο. Οι ανασκοπήσεις πρέπει να περιλαμβάνουν μια εισαγωγή για το θέμα, όλες τις σύγχρονες βιβλιογραφικά τεκμηριωμένες απόψεις, κριτική ανάλυση των απόψεων αυτών και τα συμπεράσματα. Οι ερευνητικές εργασίες πρέπει να αποτελούνται από τα κεφάλαια: Εισαγωγή, Υλικό και Μέθοδος, Ευρήματα-Αποτελέσματα, Συζήτηση και Συμπεράσματα. Οι ενδιαφέρουσες περιπτώσεις πρέπει να αποτελούνται από μια σύντομη ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, μια εκτενή παρουσίαση της περίπτωσης και να ακολουθεί συζήτηση. Στις υπόλοιπες κατηγορίες των άρθρων το κείμενο διαμορφώνεται ανάλογα με τις απαιτήσεις του θέματος.

Βιβλιογραφικές παραπομπές. Οι βιβλιογραφικές παραπομπές στο κείμενο, στους πίνακες και στις λεζάντες των εικόνων προσδιορίζονται με αραβικούς αριθμούς. Η αρίθμηση των βιβλιογραφικών παραπομπών γίνεται κατ'αύξοντα αριθμό με την σειρά που αυτές εμφανίζονται στο κείμενο. Όλες οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται στο κείμενο, αναγράφονται στον βιβλιογραφικό κατάλογο, ο οποίος αρχίζει σε ξεχωριστή σελίδα μετά το κείμενο.

Οι συντμήσεις των τίτλων περιοδικών πρέπει να γράφονται σύμφωνα με το Dental Index και Index Medicus. Για τις συντμήσεις των ελληνικών περιοδικών οι συγγραφείς πρέπει να συμβουλευόνται τον σχετικό κατάλογο του ΙΑΤΡΟΤΕΚ.

Παραδείγματα γραφής των βιβλιογραφικών παραπομπών:

Περιοδικό: Αναφέρονται με την σειρά τα επώνυμα και τα αρχικά των ονομάτων των συγγραφέων μέχρι έξη (όταν είναι περισσότεροι ακολουθεί η ένδειξη «et al» προκειμένου για ξενόγλωσσα άρθρα ή «και συν.» προκειμένου για ελληνικά άρθρα), ο τίτλος της εργασίας, η συντομογραφία του περιοδικού, το έτος, ο τόμος, το τεύχος, η πρώτη και η τελευταία σελίδα της δημοσίευσης. Π.χ. **Ettinger RL: Rational Dental Care: Part 1. Has the concept changed in 20 years? J Can Dent Assoc 2006; 72(5): 441-445.**

Βιβλίο, εγχειρίδιο, μονογραφία: Αναφέρονται με την σειρά τα επώνυμα και αρχικά των ονομάτων των συγγραφέων, ο τίτλος του βιβλίου, ο αριθμός έκδοσης, η πόλη έκδοσης, ο εκδότης, το έτος, άνω - κάτω τελεία και η σελίδα. Π.χ. **Little JW, Falace DA, Miller CS, Rhodus NL: Dental Management. 5th ed. St. Louis. Mosby. 1997: 274.**

Αν η βιβλιογραφική παραπομπή αποτελεί κεφάλαιο ενός βιβλίου που έχει γραφεί από άλλο συγγραφέα, η αναφορά γίνεται ως εξής: **Mitchell PF: Pain Management in the Hospital. In: Zambito RF, Black HA, Tesch LB, eds. Hospital Dentistry Practice and Education, St. Louis. Mosby, 1997: 223-242.**

Ιστοσελίδες:

<http://www.dentalcare.com/soap/intermed/conhea.htm>, όπως αυτό εμφανίζεται την ..... (ημερομηνία αναζήτησης).

Αγγλική περίληψη. Περιλαμβάνει τον τίτλο της εργασίας και τα ονόματα των συγγραφέων. Η έκταση των περιλήψεων θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 300 και 350 λέξεων και 3-5 λέξεις - κλειδιά. Κατά τα άλλα ισχύουν τα αναφερόμενα στην ελληνική περίληψη.

Πίνακες. Δακτυλογραφούνται σε χωριστή σελίδα που περιλαμβάνει και τη λεζάντα. Αριθμούνται με αραβικούς αριθμούς που αναφέρονται στο κείμενο. Οι επεξηγήσεις

των συντομογραφιών και οι τυχόν απαιτούμενες διευκρινίσεις, αναγράφονται στο τέλος του πίνακα.

Εικόνες. Τα σχήματα, τα διαγράμματα και οι φωτογραφίες πρέπει να μην εμπεριέχονται στην ροή του κειμένου της εργασίας και να αποστέλλονται στο πρωτότυπο (εις τριπλούν). Αυτά κατατίθενται τόσο ηλεκτρονικά (CD) σε μορφή αρχείων JPG όσο και με εκτυπωμένα αντίγραφα.

Στο πίσω άνω δεξιό μέρος γράφεται με μολύβι ο αριθμός της εικόνας. Κάθε σειρά φωτογραφιών τοποθετείται σε ξεχωριστό φάκελο με τα ονόματα των συγγραφέων αναγεγραμμένα επί αυτού.

Οι λεζάντες των εικόνων γράφονται σε ξεχωριστή σελίδα με τον αύξοντα αριθμό τους.

Επισημαίνεται ότι εάν στις εικόνες εμφανίζεται το πρόσωπο του ασθενούς, η Συντακτική Επιτροπή κατά τη δημοσίευση θα καλύπτει τους οφθαλμούς με μαύρη ταινία για λόγους σεβασμού των προσωπικών δεδομένων.

Υπάρχει δυνατότητα εκτύπωσης έγχρωμων εικόνων μετά από συνεννόηση με τον Διευθυντή Σύσταξης.

Κρίση - δημοσίευση εργασίας

Η κρίση των εργασιών γίνεται από δύο κριτές οι οποίοι επιλέγονται από την Συντακτική Επιτροπή. Η Συντακτική Επιτροπή έχει το δικαίωμα να προτείνει τροποποιήσεις ή να απορρίπτει τα άρθρα που δεν υποβάλλονται γραμμένα σύμφωνα με τις ανωτέρω οδηγίες.

Ειδικές επισημάνσεις

Για την παραλαβή κάθε επιστημονικής εργασίας για δημοσίευση, επισυνάπτεται υποχρεωτικά ενυπόγραφη διαβεβαίωση των συγγραφέων ότι η εργασία δεν έχει κατατεθεί σε άλλο επιστημονικό περιοδικό, επίσης ότι δεν περιέχει αυτούσιες προτάσεις από άλλες επιστημονικές δημοσιεύσεις (εκτός από ορισμούς, νόμους, διατάξεις και κανόνες) καθώς και ότι το φωτογραφικό υλικό είναι είτε ίδιο είτε μετασχεδιασμένο.

Τα δημοσιευμένα άρθρα, των εικόνων συμπεριλαμβανομένων, αποτελούν ιδιοκτησία του περιοδικού. Προκειμένου να αναδημοσιευθούν απαιτείται η άδεια της Συντακτικής Επιτροπής και του συγγραφέα.